

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”

„Aprob” Directorul
Colegiului de Arte Plastice
„Alexandru Plămădeală”

 Răcilă Lilia

"noiembrie" 2019

Curriculum la disciplina

F.05.O.012 COMPOZIȚIE V

Specialitatea: 21310 Grafică

Calificarea: 265106 Grafician

Chișinău 2019

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

Bulat Corneliu, grad didactic doi, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”.

Nița Ion, grad didactic doi, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”.

Aprobat de:

Consiliul artistic și de evaluare al Colegiului de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”.

Recenzenți:

Cojocaru Emil, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”.

Svernei Igor, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/>

Cuprins

I.	Preliminarii	4
II.	Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională	4
III.	Competențele profesionale specifice disciplinei	5
IV.	Administrarea disciplinei	5
V.	Unitățile de învățare	6
VI.	Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	7
VII.	Studiul individual ghidat de profesor	7
VIII.	Lucrările practice / de laborator recomandate	8
IX.	Sugestii metodologice	8
X.	Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	9
XI.	Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	10
XII.	Resursele didactice recomandate elevilor	10

I. Preliminarii

Unitatea de curs „**Compoziție V**” face parte din componenta fundamentală a planului de învățământ la specialitatea 21310 – Grafică, cu calificarea 265106 - Grafician. Disciplina are alocate un număr de 90 ore/sem., dintre care: 45 ore/sem. – ore de studiu contact direct și 45 ore/sem. – ore de studiu individual.

Scopul studierii acestei discipline constă în formarea și dezvoltarea cunoștințelor și abilităților în domeniul – Compoziției grafice, în special la dezvoltarea competențelor profesionale specifice: *distingerea relației- natură statică/transformare/compoziție; reprezentarea grafică a compoziției structurate a naturii statice; crearea compoziției grafice, aplicând relația – volum/spațiu/compoziție.*

De asemenea, disciplina contribuie la dezvoltarea competenței profesionale generale, valabile domeniului de formare profesională – Arte Vizuale.

Procesul de instruire va fi organizat în așa mod, încât elevii să aibă oportunități de a învăța prin intermediul sarcinilor propuse, a evolua, a studia și a obține experiența artistică în procesul lucrului practic. Disciplina „**Compoziție V**” este centrată pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de cunoștințe, abilități și atitudini specifice specialității – **Grafică**, din domeniul de educație – Artă.

Unitățile de curs care obligatoriu trebuie certificate până la demararea procesului de instruire a unității de curs în cauză: Compoziție I-IV, Tehnici de grafică I-IV.

II.Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Unitatea de curs „**Compoziție V**” este destinată formării și dezvoltării competențelor profesionale specifice pentru specialitatea - „**Grafică**”, cu calificarea *grafician*. Cunoștințele și abilitățile dobândite la această unitate de curs sunt necesare pentru: elaborarea compozițiilor grafice, realizarea proiectelor și a lucrărilor de autor, reproducerea operelor de artă, elaborarea compozițiilor grafice pentru diverse produse vizuale.

Putem afirma că „**Compoziție V**” este o disciplină fundamentală pentru specialitatea „**Grafică**”, ce va forma competențe, abilități de bază a unui specialist grafician. Procesul de instruire la disciplina dată este conceput în așa mod, încât elevii să aibă oportunități de a utiliza și de a dezvolta propriile viziuni artistice profesionale în procesul realizării compozițiilor grafice.

Cunoștințele și abilitățile obținute pe parcursul studierii disciplinei „Compoziție V” vor servi ca temelie pentru formarea profesională a elevilor în cadrul următoarelor unități de curs: Compoziție VI, Compoziția în grafică I-II, Tehnici de grafică VI – VIII, Lucrarea de diplomă.

Însușirea cursului respectiv va avea un impact direct față de formarea nivelului profesional al viitorului specialist grafician. După studierea acestui modul, elevul va fi capabil să:

- aplice principiile și legitățile compoziției în reprezentarea naturii statice;
- cunoască și să implementeze tehnicile de reprezentare grafică a compoziției;
- creeze diverse structuri compoziționale la reprezentarea naturii statice;
- elaboreze compoziții grafice cu reprezentarea volumului/spațiului;
- elaboreze structuri compoziționale conform subiectului ales;
- reprezinte grafic compoziții tematice;
- diferențieze operele autentice de „kitsch”.

III. Competențe profesionale specifice disciplinei

CS1. Distingerea relației - natură statică/transformare/compoziție.

CS2. Reprezentarea grafică a compoziției structurate a *naturii statice*.

CS3. Crearea compoziției grafice, aplicând relația – volum/spațiu/compoziție.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Nr. de credite
	Total	Contact direct		Studiul individual		
		Prelegeri	Practică / seminar			
V	90	6	39	45	Examen	3

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
1. Relația - natură statică/transformare/compoziție.	
CS1. Distingerea relației - natură static/transformare/compoziție. - definirea noțiunii: relația - natură statică/transformare/compoziție. - analizarea tipurilor de natură statică în compoziția grafică. - elaborarea schițelor la reprezentarea naturii statice. - aplicarea tehnicilor grafice la reprezentarea naturii statice în compoziția grafică.	1.1 Noțiune de relație - natură statică/transformare/compoziție. 1.2 Tipuri de natură statică în compoziția grafică. 1.3 Schițe la reprezentarea naturii statice. 1.4 Tehnici grafice la reprezentarea naturii statice.
2. Compoziția structurată a naturii statice.	
CS2. Reprezentarea grafică a compoziției structurate a naturii statice: - distingerea noțiunii de compoziție structurată a naturii statice. - elaborarea schițelor grafice la reprezentarea compoziției structurate a naturii statice. - aplicarea structurilor compoziționale la reprezentarea grafică a naturii statice. - Implementarea tehnicilor și metodelor de reprezentare grafică a compoziției structurate în natura statică.	2.1 Noțiunea de compoziție structurată a naturii statice. 2.2 Schițe grafice la reprezentarea compoziției structurate a naturii statice. 2.3 Structuri compoziționale la reprezentarea grafică a naturii statice. 2.4 Tehnici și metode de reprezentare grafică a compoziției structurate în natura statică.
3. Relația – volum/spațiu/compoziție.	
CS3. Crearea compoziției grafice, aplicând relația: volum – spațiu - compoziție: - definirea noțiunii: relația - volum/spațiu/compoziție. - elaborarea schițelor la reprezentarea volumului/spațiului în compoziția grafică. - dezvoltarea probelor tehnologice la reprezentarea grafică a volumului și spațiului. - Aplicarea procedeei și metodelor de reprezentare a volumului/spațiului în compoziția grafică.	3.1 Noțiunea de relație - volum/spațiu/compoziție. 3.2 Schițe la reprezentarea volumului/spațiului/compoziției. 3.3 Probe tehnologice la reprezentarea grafică a volumului și spațiului. 3.4 Procedee și metode de reprezentare a volumului/spațiului în compoziția grafică.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucru individual
			Prelegeri	Practic/seminar	
1.	Relația - natură statică/transformare/compoziție.	24	2	10	12
2.	Compoziția structurată a <i>naturii statice</i> .	30	2	13	15
3.	Relația – volum/spațiu/compoziție.	36	2	16	18
	Total	90	6	39	45

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Relația - natură statică/transformare/ compoziție.			
1.1 Compoziții - <i>natură statică</i> în creația graficienilor contemporani.	Portofoliu cu material vizual	Prezentarea portofoliului	Săptămâna 1-2
1.2 Elaborarea compoziției – <i>natură statică, aplicând principii de transformare</i> .	Schițe grafice. (3 variante)	Prezentarea schițelor	Săptămâna 3-4
2. Compoziția structurată a <i>naturii statice</i>.			
2.1 Structuri compoziționale a naturii statice în creația graficienilor contemporani.	Portofoliu cu material vizual	Prezentarea portofoliului	Săptămâna 5
2.2 Structuri compoziționale a naturii statice în grafică.	Schițe grafice. (3 variante)	Prezentarea schițelor	Săptămâna 6-7
2.3 Tehnici de reprezentare grafică a naturii statice.	Probe grafice.	Prezentarea probelor	Săptămâna 8-9
3. Relația – volum/spațiu/compoziție.			
3.1 Analiza relației – volum/spațiu/compoziție.	Referat	Prezentarea referatului	Săptămâna 10-11
3.2 Reprezentare a compoziției aplicând relația – volum/spațiu/compoziție.	Schițe grafice. (3 variante)	Prezentarea schițelor	Săptămâna 12-13
3.3 Metode și tehnici de reprezentare a compoziției grafice, aplicând relația – volum/spațiu/compoziție.	Probe grafice.	Prezentarea probelor	Săptămâna 14-15

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice/ de laborator	Ore
1.	Relația: natură statică/transformare/compoziție.	Crearea compoziției grafice, aplicând relația - - natură statică/transformare/compoziție. Tehnici și materiale grafice. Format: 30 x 40 cm.	10
2.	Compoziția structurată a naturii statice.	Realizarea compoziției structurate a naturii statice. Subiect: <i>natură statică tematică</i> . Tehnici și materiale grafice. Format 30 x 40 cm.	13
3.	Relația – volum/spațiu/compoziție.	Elaborarea compoziției grafice, aplicând relația - volum/spațiu/compoziție. Subiect: <i>din cultura universală</i> . Format 30 x 40 cm. Tehnica și materiale pentru grafică.	16
		Total	39

IX. Sugestii metodologice

În procesul instructiv-educativ la unitatea de curs „**Compoziție V**” cadrul didactic va folosi tehnici eficiente de predare-învățare, caracteristice specificului domeniului de formare profesională – Arte Vizuale. În special se vor aplica acele tehnici, forme și metode de organizare a activității de predare-învățare, care sunt eficiente specialității „Grafică”.

Specific acestei unități de curs este că, componentele competenței profesionale se formează prin sarcini didactice cu caracter de creație artistică, cu alte cuvinte, competențe de a inventa, a elabora, a crea compoziții grafice. În acest sens numărul de sarcini (unități de învățare) propuse elevilor va fi echilibrat în raport cu complexitatea lor, oferind ore de predare-învățare necesare procesului de creație.

Metodele recomandate pentru a fi utilizate în procesul de predare-învățare sunt: expunerea de material teoretic, lucrul practic individual și/sau sub conducerea cadrului didactic, reproducerea mostrelor propuse, lucrări practice, elaborarea probelor individuale, studierea individuală, în grup a fondului metodic și a surselor bibliografice (exemple de sarcini/produse realizate de către elevii promoțiilor precedente, exemple realizate de către profesioniști, etc.).

În scopul predării centrate pe elev, strategiile didactice se vor adapta caracteristicilor personale ale elevilor (auditiv, vizual, practic), în dependență de tipul psihologic (introvertit, extravertit) și alte particularități ce pot influența procesul de învățare:

- individualizarea și creșterea treptată a nivelului de complexitate a sarcinilor propuse fiecărui elev în funcție de progresul acestuia;

- diferențierea sarcinilor în funcție de abilități, pentru indivizi sau pentru grupuri diferite;
- utilizarea unor metode active-interactive (învățare prin descoperire, învățare problematizată, învățare prin creare/invenție);
- prezentarea sarcinilor în mai multe moduri (explicație teoretică, prezentarea vizuală: la calculator, proiector, exemple din fondul metodic.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Procesul de învățare-predare-evaluare pe competențe, presupune evaluarea pe parcursul întregului proces de instruire: evaluarea formativă (etapele de lucru) și evaluarea sumativă (finală). Metodele de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor și obținerea rezultatelor scontate, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea autoevaluării și a evaluării reciproce, evidențierea succeselor, implementarea evaluării selective sau individuale.

Criterii de evaluare a produselor elaborate sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr	Produse pentru elaborare	Criterii de evaluare a produselor elaborate
1.	Referat	- Validitatea referatului – corespunderea acestuia, față de cerințele temei propuse, respectarea termenilor de elaborare. - Nivelul de elaborare – logica și argumentarea ideilor prezentate, gradul de soluționare a sarcinei. - Calitatea referatului – acuratețea realizării, posedarea tehnicilor de realizare. - Artistism - atitudinea individual-creativă a elevului față de îndeplinirea lucrării.
2.	Portofoliu cu material vizual	- Corespondența materialului cules tematicii în cauză. - Argumentarea (ideile, schițele susținute de material ilustrativ) - Completitudinea interpretării informațiilor prin prisma informației prezentate.
3.	Schițe grafice	- Nivelul de elaborare – logica și argumentarea ideilor prezentate, gradul de soluționare a sarcinei. - Artistism - atitudinea individual-creativă a elevului față de îndeplinirea schițelor. - Redarea esenței subiectului în cauză

4.	Compoziție grafică	• Artistism - atitudinea individual-creativă a elevului față de îndeplinirea lucrării. • Corectitudinea aplicării noțiunilor: echilibrul tonal, armonia culorilor, principii și legități compoziționale. • Creativitate și originalitate.
5.	Probe grafice	• Artistism - atitudinea individual-creativă a elevului față de îndeplinirea lucrării. • Corectitudinea aplicării noțiunilor: echilibrul tonal, armonia culorilor, principii și legități compoziționale. • Creativitatea și originalitate.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

1. Sală de curs pentru aproximativ 12 persoane.
2. Mobilier comod (mese,scaune), ce permite lucru practic.
3. Material didactic: ilustrativ, digital.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1	Goncearov Andrei, „Arta Graficii”, Ed. Meridiane, București, 1963.	Biblioteca / electronic	-
2	Florin Stoiciu, „Materialitatea în gravură”, Editura Unarte, București, 2006.	Biblioteca / electronic	-
3	Anheim Rudolf, „Arta și percepția vizuală”, ed. Meridiane, București, 1979.	Biblioteca / electronic	-
4	Irina Cois, „Dicționar de artă. Forma, tehnici, stiluri artistice”, Ed. Meridiane, București, 1995.	Biblioteca / electronic	-
5	Голубева О.Л., „Основы композиции”, издательство Искусство, 2004.	Biblioteca / electronic	-

6	Kandinsky Vassily, „Spiritual în artă”, ed. Meridiane, București, 2005.	Biblioteca / electronic	-
7	В.М.Звонцов, В.И.Шистко, „ОФОРТ”, издательство ИСКУССТВО, Москва, 1971.	Biblioteca / electronic	-
8	Ростовцев Н. „Рисунок. Живопись. Композиция. Хрестоматия”, изд. Просвещение, 1989.	Biblioteca / electronic	-
9	Rașchitor Tatiana, „Grafica de șevalet din Republica Moldova”, teză de doctor în studiul artelor, Chișinău, 2018.	Biblioteca / electronic	-
10	DomniĠa-Maria Vieru, „Tehnici și tehnologii grafice”, AMTAP, Chisinau, 2010, https://ibn.idsi.md	Biblioteca / electronic	-